

Webinar 1

Κινητοποίηση της κοινότητας

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Δευτέρα 11/05, 18:00-19:30

Δύο μεγάλες “οικογένειες” επιχειρηματικών μοντέλων:

Συνεταιρισμοί vs Κεφαλαιουχικές

Παραδείγματα διαφόρων συνεταιριστικών νομικών μορφών στην Ελλάδα

Αγροτικοί / Αστικοί συνεταιρισμοί (γενικός διαχωρισμός, Ν. 602/1915)

- ΔΑΣΕ (Δασικοί Συνεταιρισμοί Εργαζομένων, Ν. 4423/2016)
- ΕΚ (Ενεργειακές Κοινότητες, Ν. 4513/2018)
- ΚΟΙΝΣΕΝ (Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί Ένταξης, άρθ. 143 Ν. 4600/2019)
- ΚΟΙΝΣΕΠ (Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις, Ν. 4430/2016)
- ΚΟΙΣΠΕ (Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί Περιορισμένης Ευθύνης, Ν. 2716/1999)
- ΣΥΝΕΡΓ (Συνεταιρισμοί Εργαζομένων, Ν. 4430/2016)

Ίδρυμα Χάινριχ Μπελ Ελλάδα

Υπεύθυνη έκδοσης: Όλγα Δρόσου
Συγγραφή μελέτης: Ιφιγένεια Δουβίτσα
Επιστημονική επιμέλεια: Σοφία Αδάμ
Επιμέλεια κειμένου: Χριστίνα Γρηγοράκου

Διατίθεται ηλεκτρονικά στο: www.gr.boell.org

Παραδείγματα διαφόρων κεφαλαιουχικών νομικών μορφών στην Ελλάδα

- Ατομική Επιχείρηση
- ΟΕ (Ομόρρυθμη Εταιρία)
- ΕΕ (Ετερόρρυθμη Εταιρία)
- ΕΠΕ (Επιχείρηση Περιορισμένης Ευθύνης)
- ΙΚΕ (Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Επιχείρηση)
- ΑΕ (Ανώνυμη Εταιρεία)

Για να το κάνουμε ακόμα πιο ενδιαφέρον

Νόμος 4430/2016, άρθρο 3

1. «Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας» είναι:

....

δ. οποιοδήποτε άλλο μη μονοπρόσωπο νομικό πρόσωπο, εφόσον έχει αποκτήσει νομική προσωπικότητα, εφόσον σωρευτικά συντρέχουν οι εξής προϋποθέσεις:

αα) Αναπτύσσει δραστηριότητες συλλογικής και κοινωνικής ωφέλειας

ββ) Μεριμνά για την πληροφόρηση και τη συμμετοχή των μελών του και εφαρμόζει δημοκρατικό σύστημα λήψης αποφάσεων, σύμφωνα **με την αρχή ένα μέλος μία ψήφος**, ανεξάρτητα από τη συνεισφορά κάθε μέλους.

γγ) Το καταστατικό του προβλέπει περιορισμούς στη διανομή του .."κέρδους".

δδ) Εφαρμόζει σύστημα σύγκλισης στην αμοιβή της εργασίας

κτλ

Σε τι διαφέρουν ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ οι συνεταιρισμοί από άλλες μορφές επιχειρήσεων;

Διπλή Φύση συνεταιρισμών

Ένωση προσώπων (Σωματείο)

«Συνεταιρισμός είναι μια αυτόνομη (αναφορά στην 4η αρχή) ένωση προσώπων, η οποία συγκροτείται εθελοντικά (αναφορά στην 1η αρχή) για την αντιμετώπιση των κοινών οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών αναγκών και επιδιώξεών τους μέσω μιας από κοινού ιδιόκτητης (αναφορά στην 3η αρχή) και δημοκρατικά ελεγχόμενης επιχείρησης (αναφορά στην 2η αρχή)»,

**Κοινού ιδιόκτητη και δημοκρατικά
ελεγχόμενη επιχείρηση**

Επιχείρηση

Ένωση Προσώπων
(Σωματείο)

Τριπλή φύση του μέλους ενός Συνεταιρισμού

- Καταναλωτής του προϊόντος ή της υπηρεσίας
- Ιδιοκτήτης
- Ελεγκτής

ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ

	Σωματεία, Σύλλογοι	Συνεταιρισμοί	Επιχειρήσεις που ανήκουν σε Επενδυτές
Σκοπός	Αντιπροσώπευση και υπεράσπιση των αναγκών των μελών στο χώρο εργασίας και μερικές φορές για ευρύτερα θέματα.	Αντιμετώπιση των αναγκών των μελών: οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών.	Δημιουργεί κέρδος για τους επενδυτές
Πως λειτουργεί;	Δημοκρατικό, μία ψήφος για κάθε μέλος. Εκλεγεί Επιτροπή διοίκησης.	Η Διαχείριση ελέγχεται από το δημοκρατικά εκλεγμένο Διοικητικό Συμβούλιο (Μια ψήφος για κάθε μέλου. Μη μεταβιβάσιμες μερίδες.	Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπόλογο στους μετόχους. Οι ψήφοι καθορίζονται από την ιδιοκτησία των μετοχών. Μεταβιβάσιμες μετοχές.
Ιδιοκτησία	Ιδιοκτησία των μελών.	Ιδιοκτησία των μελών	Διαβιβάσιμες υπό διαπραγμάτευση μετοχές. Η τιμή τους μπορεί να κυμανθεί.
Πού πηγαίνουν τα κέρδη;	Δεν δημιουργούνται εισοδήματα πέρα από τις εισφορές των μελών (μη κερδοσκοπική λειτουργία).	Επανεπενδύονται στον συνεταιρισμό ή την κοινότητα, ή / και σε μερίσματα μελών, ανάλογα με τις συναλλαγές με ή / και μέσω του συνεταιρισμού.	Στους μετόχους και σε επενδύσεις στην επιχείρηση.
Έσοδα	Συνδρομές των μελών.	Χρεώσεις για τα αγαθά και τις υπηρεσίες.	Χρεώσεις για τα αγαθά και τις υπηρεσίες.

Βασικές διαφορές συνεταιρισμού / κεφαλαιουχικής εταιρείας

Τρόπος λήψης αποφάσεων:

- Συνεταιρισμοί: Δημοκρατικά (1 μέλος – μια ψήφο)
- Κεφαλαιουχικές: Με βάση το ποσοστό του εταιρικού κεφαλαίου π.χ ένα άτομο με 51% αποφασίζει *μόνος του*

Βασικές διαφορές συνεταιρισμού / κεφαλαιουχικής εταιρείας

Οικονομικό μοντέλο:

- Συνεταιρισμοί: κάλυψη των αναγκών των μελών (οικονομικές, κοινωνικές και πολιτιστικές). Επιστροφή από το πλεόνασμα ανάλογα με την εργασία ή συναλλαγές με αυτόν
- Κεφαλαιουχικές: Μεγιστοποίηση του κέρδους. Αμοιβή από τα κέρδη σύμφωνα με τα κεφάλαια των εταίρων

Βασικές διαφορές συνεταιρισμού / κεφαλαιουχικής εταιρείας

- Συνεταιρισμοί: Πλεόνασμα (συναλλαγές με μέλη) + Κέρδος (συναλλαγές με μη μέλη)
- Κεφαλαιουχικές: Κέρδος

Γενικό συμπέρασμα:

Είναι πολύ χειρότερο να λειτουργεί μια συλλογικότητα με την νομική μορφή του συνεταιρισμού αλλά την νοοτροπία μιας κεφαλαιουχικής εταιρίας από μια κεφαλαιουχική που είναι αυτό που λέει ότι είναι.

Οι συνεταιρισμοί ως ανθεκτικά επιχειρηματικά μοντέλα σε περιόδους κρίσεων

Έκθεση του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας (I.L.O)

[http://www.diktio-kapa.dos.gr/keimena/
anthektikotita.pdf](http://www.diktio-kapa.dos.gr/keimena/anthektikotita.pdf)

Οι συνεταιρισμοί ως ανθεκτικά επιχειρηματικά μοντέλα σε περιόδους κρίσεων

Η Ανθεκτικότητα του Συνεταιριστικού Επιχειρηματικού Μοντέλου σε Περιόδους Κρίσης

Πρωτότυπος τίτλος: «Resilience of the cooperative business model in times of crisis».

<http://www.diktio-kapa.dos.gr/keimena/anthektikotitaGR.pdf>

Οι συνεταιρισμοί ως ανθεκτικά επιχειρηματικά μοντέλα σε περιόδους κρίσεων

Ξεχωρίζουν οι αναφορές στην συμβολή των συνεταιρισμών στην αντιμετώπιση κρίσεων όπως:

- Αμερική, Μεγάλη Ύφεση του 1930 (αγροτικοί, ηλεκτρική ενέργεια)
- Σουηδία, (αγροτικοί - διακίνηση των τροφίμων)
- 1945 Γερμανία, Ιαπωνία (καταναλωτικοί συνεταιρισμοί)
- 1990 Φιλανδία κατά την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης (1.200 συνεταιρισμοί εργαζομένων)

Οι Συνεταιρισμοί διαχρονικά και παγκοσμίως, αναχαίτισαν κοινωνικοοικονομικές κρίσεις, εξασφαλίζοντας αξιοπρεπή διαβίωση στα μέλη τους.

Οι συνεταιρισμοί ως ανθεκτικά επιχειρηματικά μοντέλα σε περιόδους κρίσεων

Επιτροπή Συνεργαζομένων Καταναλωτικών Συνεταιρισμών, για την αντιμετώπιση του επισιτιστικού προβλήματος του λαού έπειτα από τον πρώτο φοβερό χειμώνα της Κατοχής, όπου συμμετείχαν 105 καταναλωτικοί συνεταιρισμοί οι οποίοι αριθμούσαν στο σύνολο 64.785 μέλη!

Πηγή: Περιοδικό “Συνεταιριστική Πορεία” του 1990 (τεύχος 17) το άρθρο του Αρ. Κλήμη με τίτλο “Ο αγώνας των Καταναλωτικών Συνεταιρισμών κατά την τριπλή ξενική κατοχή 1941 – 1944

Οι συνεταιρισμοί ως ανθεκτικά επιχειρηματικά μοντέλα σε περιόδους κρίσεων

Εντυπωσιακή άνθιση της Κοινωνικής και
Αλληλέγγυας οικονομίας στην Ελλάδα τα χρόνια
της κρίσης με την δημιουργία εκατοντάδων
εγχειρημάτων σε όλη την επικράτεια!

Οι συνεταιρισμοί ως ανθεκτικά επιχειρηματικά μοντέλα σε περιόδους κρίσεων

Μελέτη από την κυβέρνηση του Κεμπέκ έδειξε ότι:

- Περισσότεροι από 6 στους 10 συνεταιρισμούς επιβιώνουν περισσότερο από πέντε χρόνια, σε σύγκριση με περίπου 4 επιχειρήσεις στις 10 του ιδιωτικού τομέα στο Κεμπέκ και στον Καναδά γενικά.
- Περισσότεροι από 4 στους 10 συνεταιρισμούς επιβιώνουν για περισσότερο από 10 χρόνια, έναντι 2 επιχειρήσεων στις 10 του ιδιωτικού τομέα.

Πιθανοί λόγοι:

- οι συνεταιρισμοί δεν παρακινούνται αποκλειστικά από την επίτευξη του **μέγιστου ποσοστού κέρδους**.
- Οι Συνεταιρισμοί έχουν επίσης ως στόχους την εξυπηρέτηση της **κοινότητας** τους και την ανταπόκριση στις **ανάγκες των μελών τους**.

Οι συνεταιρισμοί ως ανθεκτικά επιχειρηματικά μοντέλα σε περιόδους κρίσεων

Οι 300 μεγαλύτερες συνεταιριστικές επιχειρήσεις στον κόσμο το 2008, παρά την ύφεση, παρουσιάζουν:

- **αύξηση** στην ανάπτυξη τους κατά **14%**
- Κύκλο εργασιών **1,1 τρις δολαρίων** (ίσο με αυτό της 10ης οικονομίας στον κόσμο, της Ισπανίας)

Πηγή: <https://monitor.coop/en/online-library/resources>

Οι συνεταιρισμοί ως ανθεκτικά επιχειρηματικά μοντέλα σε περιόδους κρίσεων

- Οι 300 μεγαλύτερες συνεταιριστικές επιχειρήσεις στον κόσμο παρά την ύφεση το 2011 αύξησαν τον κύκλο εργασιών του στα 2 τρις δολάρια
- Κατά το έτος 2018 ο κύκλος εργασιών έφτασε 2.3 τρις δολάρια

Πηγή: <https://monitor.coop/en/online-library/resources>

Οι συνεταιρισμοί ως ανθεκτικά επιχειρηματικά μοντέλα σε περιόδους κρίσεων

Φυσικά, όπως και σε κάθε άλλο τύπο επιχείρησης, εάν ένας συνεταιρισμός δεν διαχειρίζεται σωστά ή έχει σοβαρές αδυναμίες στην επιχειρηματική στρατηγική του, μια ύφεση θα το αποκαλύψει και ο συνεταιρισμός μπορεί να αποτύχει.

Οι συνεταιρισμοί πετυχαίνουν μόνο σε περιόδους κρίσης ή και σε περιόδους κρίσης;

Μήπως τελικά οι συνεταιρισμοί αποτελούν έναν τύπος επιχείρησης που στρέφονται οι άνθρωποι μόνο όταν τις έχουν ανάγκη, για να επιστρέψουν στο κυρίαρχο μοντέλο ιδιοκτησίας του επενδυτή όταν η κρίση τελειώσει;

Δεν υπάρχουν αποδείξεις για αυτό. Στην πραγματικότητα, αυτό που τους βοηθά να ξεπερνάνε μια κρίση είναι η συσσώρευση ισχύος που χτίζεται στις καλές εποχές.

Πηγή: Η Ανθεκτικότητα του Συνεταιριστικού Επιχειρηματικού Μοντέλου σε Περιόδους Κρίσης

Οι συνεταιρισμοί ως ανθεκτικά επιχειρηματικά μοντέλα σε περιόδους κρίσεων

Σήμερα, όπως και σε παλιότερες οικονομικές κρίσεις, οι συνεταιριστικές επιχειρήσεις μπορούν να προσφέρουν μια αξιόπιστη εναλλακτική πρόταση επιφέροντας διπλά οφέλη.

Επιχειρηματικά όσο και κοινωνικά.

Σας ευχαριστώ για τον χρόνο σας